

JAK ZAPLANOWAĆ ŚCIEŻKĘ EDUKACYJNO- ZAWODOWĄ?

WSKAZÓWKI DLA RODZICÓW

DROGA MAMO! DROGI TATO!
SZANOWNI RODZICE!

Wasze dziecko za kilka miesięcy podejmie pierwszą ważną decyzję edukacyjno-zawodową. Będzie to decyzja, która w pewnym stopniu zaważy na dalszych jego losach i kolejnych wyborach. Warto więc podjąć ją w sposób przemyślany i zaplanowany gdyż niewłaściwe decyzje edukacyjne w odniesieniu do konkretnej osoby generują niepotrzebne koszty natury psychicznej i finansowej. Przypadkowe i nieprzemyślane działania wydłużają okres edukacji i podjęcia pracy zawodowej, wpływają na zawirowania życiowe. Z kolei obserwacja i doświadczenie uczy, że zawód i miejsce pracy zgodne z aspiracjami i możliwościami zdrowotnymi, intelektualnymi, zainteresowaniami oraz zdolnościami jest powodem do satysfakcji, generuje często większe dochody, zmniejsza częstotliwość chorób psychosomatycznych.

Sprawy wyboru szkoły nie należy pozostawiać przypadkowi, myśleniu „jakoś to będzie”, „mnie nikt nie instruował i dałem/dałam sobie radę”. Nie można też podchodzić bardzo emocjonalnie, zero- jedyńkowo, ani też lekceważyć problemu poprzez odsuwanie go w czasie. Warto zatem przyrzeć się wybranym zasadom planowania decyzji edukacyjno- zawodowych po to, aby pomóc swojemu dziecku w tym niełatwym ale jednocześnie ekscytującym doświadczeniu.

PLANOWANIE

Planowanie to proces, który powtarza się na różnych etapach naszego życia i jest odpowiedzią na to, co dzieje się tu i teraz, rozłożony jest w określonym czasie. Inne plany posiada ósmoklasista, inne rodzic, inne osoba dojrzała. W planowaniu związanym z edukacją i zawodem chodzi o to, aby jak najlepiej wykorzystać własny potencjał, własne możliwości w połączeniu z tym, co oferuje rynek edukacyjny oraz rynek pracy. Cele, które chcemy osiągnąć muszą być konkretne, możliwe do realizacji, jasno sprecyzowane, rozłożone w czasie i muszą im towarzyszyć konkretne działania. Warto podkreślić, że planowanie kariery nie polega na podejmowaniu ostatecznych i niezmiennych decyzji odnośnie tego, co chcielibyśmy robić w przyszłości. Należy także uwzględnić inne rozwiązania, czyli tzw. Plan B gdyby coś nie zadziało lub nas zawiodło.

Samopoznanie to inaczej odkrywanie swoich mocnych i słabych stron, spojrzenie w głąb siebie, analiza cech charakteru, temperamentu, zainteresowań, wiedzy, umiejętności, talentów, systemu wartości, stanu zdrowia, rodzaju inteligencji, sposobu pracy w grupie. Wiedza o sobie samym oraz adekwatna samoocena sprzyja podejmowaniu decyzji i wykonywaniu zadań dostosowanych do naszych możliwości i zdolności. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że

- ✦ wykonywane zadania zawodowe nie będą poniżej naszych możliwości ani też nie będą dla nas nieosiągalne.

POZNANIE ŚWIATA ZAWODÓW

Istnieje wiele zawodów i specjalności, które można wykonywać; obok zawodów są stanowiska pracy, które różnią się między sobą wymaganiami, np. inne będą wymagania na stanowisku sekretarki w szkole inne na tym samym stanowisku w przedsiębiorstwie produkcyjnym. Wymagania zawodu wynikają z fizycznych i psychologicznych warunków pracy. Poznanie świata zawodów polega na zapoznaniu się z ich opisami, wymaganiami, ścieżką kształcenia, możliwościami podjęcia pracy, rozwojem i awansem, stanem zdrowia. Przy wyborze zawodu należy wziąć pod uwagę te, w których dana osoba widzi swoją przyszłość, źródło zarabiania pieniędzy, realizacji swoich pasji i rozwoju. Poznaniu predyspozycji zawodowych sprzyjają testy i kwestionariusze, obserwacja ludzi w pracy, rozmowy o zawodach i profesjach wykonywanych przez rodziców, i w rodzinie. Warto przeglądać informatory o zawodach, czytać opisy zawodów lub je analizować pod kątem wymagań psychofizycznych, wykonywanych czynności, możliwości pracy, przeciwwskazań zdrowotnych.

Rynek pracy to przestrzeń, w której pracodawcy oferują towar, jakim jest konkretna oferta pracy. Potencjalni pracownicy oferują swoje kwalifikacje zawodowe, umiejętności, czas. Rynek pracy to miejsce gdzie działa prawo popytu i podaży, czyli zapotrzebowanie na określone usługi oraz ilość osób chętnych i gotowych świadczyć te usługi. Jest on zmienny, i zależny od sytuacji polityczno-gospodarczej i koniunktury. Istotną sprawą jest, abyśmy mieli wykształconą cechę i umiejętność przystosowania się do zmian, które nas dotyczą.

Rynek edukacyjny to możliwości zdobycia zawodu kwalifikacji zawodowych zarówno w systemie szkolnym jak i pozaszkolnym. W systemie szkolnym funkcjonują: szkoła branżowa pierwszego stopnia, szkoła branżowa drugiego stopnia (3 plus 2 lata) czteroletnie liceum ogólnokształcące, pięcioletnie technikum. Istnieje też możliwość zdobycia tzw. kwalifikacji zawodowych rynkowych wymaganych do pracy na konkretnych stanowiskach pracy.

Wybierając szkołę branżową lub technikum warto podjąć refleksję czy moje możliwości są zgodne z konkretnymi wymaganiami zawodu.

Wybierając liceum ogólnokształcące warto przeanalizować zasady rekrutacji na poszczególne kierunki studiów, i na tej podstawie dokonać wyboru przedmiotów rozszerzonych.

PODJĘCIE DECYZJI

Poznałem/poznałam siebie, zawody i ich opisy, swoje predyspozycje , ograniczenia, stan zdrowia, organizację szkolnictwa, możliwości zdobycia kwalifikacji zawodowych oraz przeanalizowałem/przeanalizowałam plusy i minusy wyboru określonej decyzji i podejmuję tę, którą uważam za najlepszą dla mnie.

REALIZACJA PODJĘTYCH DECYZJI

Nawet najlepsze plany nie zostaną zrealizowane, jeśli nie wdroży się działań. Realizacja decyzji to angażowanie się w określone działania, np. realizacją decyzji o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej będzie złożenie dokumentów do wybranej szkoły i podjęcie nauki w niej, o zdobyciu prawa jazdy ukończenie kursu i zdanie egzaminu.

Opracowała Arleta Janczak

grafikę ze strony Canva

